

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 9., Vol. 14.

15. září - September 15th, 1980.

Price: 40 ¢.

Jsou lidé, kteří tvrdí, že tato Ladova kresba vystihuje celkem věrně poměry v naší krajanské obci.

UVĚZNĚNÍ RUDOLFA BATTĚKA Primitivní policejní provokace

Snaha diskreditovat v očích veřejnosti obhájce lidských práv v Československu umělým konstruováním "kriminálních deliktů" není nijak nová - velice typický pro tyto policejní triky byl případ mluvčího Charty 77 Jaroslava Sabaty. Dalším z postižených je nyní zřejmě ing. Rudolf Battěk, rovněž mluvčí Charty a jeden z představitelů skupiny nezávislých socialistů. Jeho zatčení je hrubou provokací, brutální výzvou vmetenou v tvář nejen čs. opozici, nýbrž všem demokratickým socialistům na východ i na západ od železné opony.

Co se vlastně přihodilo? Podle Sdělení číslo 189 Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných oznámil prokurátor pro Prahu 8 dne 18. června, že ing. Rudolfa Battěka trestně stíhá podle §§ 155 a 202 tr. z. (napadení veřejného činitele, resp. výtržnictví) a že ho bere do vazby. Podle policejní verze se 14. června mělo údajně stát toto: Po asi půlhodinovém čekání na MO VR v Karlíně, kam byl předveden (patrně pod záminkou, že se něco dozví o osobním voze, který mu byl několik dní předtím odcizen), opustil ing. Battěk úřadovnu s tím, že hodlá dále čekat doma. Za ním vyběhl na ulici podporučík VB a chtěl ho vtáhnout za rukáv zpět do budovy. Ing. Battěk "se po něm ohnal, přičemž mu udeřil do čela a srazil mu čepici". Svědkem této události byl "náhodný kolemjdoucí", který pohotově přivolal posilu. A tak se Rudolf Battěk ocitl opět jednou ve věznici MS č. 1 v Ruzyni; jsou důvodné obavy, že tentokrát na delší dobu. Představenstvo Čs. sociální demokracie informovalo o této skandální provokaci strany Socialistické internacionály a požádalo je o intervenci ve prospěch Rudolfa Battěka. Světový tisk o tomto novém případě porušení lidských práv v ČSSR již podrobně referoval.

Pod titulkem "Kritik režimu výtržníkem?" zaujala 1. července k případu Battěka stanovisko také Sociálně demokratická strana Německa ve svém tiskovém zpravodajství. Zpráva zdůrazňuje mimo jiné, že to je čtvrté zatčení Rudolfa Battěka v období od září 1979 a že jsou nyní ve vazbě již čtyři mluvčí Charty 77 - kromě Battěka i Jaroslav Sabata, Václav Benda a Jiří Dienstbier. Mezinárodní sekretariát Francouzské socialistické strany zaslal dr. Gustávu Husákovi 4. července protestní telegram, ve kterém je požadováno okamžité propuštění Rudolfa Battěka a všech ostatních politických vězňů v Československu. Britský "The Observer", blízký Labouristické straně, vyzvedl ve svém redakčním komentáři skutečnost, že toto zatčení postihlo "nejpolitičtějšího" z nynějších mluvčích Charty 77 a poukázal na úzké svazky Battěkovy skupiny Nezávislých socialistů s evropskou sociální demokracií. Kampaň za osvobození Rudolfa Battěka a ostatních vězňů pražského okupačního

režimu pokračuje. Ustane teprve, až budou všichni opět na svobodě. Špinavé policejní triky, provokace, použité proti Jaroslavu Sabatovi a Rudolfu Battěkovi jsou příliš primitivní, než aby je světové veřejné mínění neprohlédlo a neodsoudilo.

O uvěznění Rudolfa Battěka platí v plné míře slova, která on sám napsal 21. května 1979 o jiném persekvaném chartistovi a příslušníkovi hnutí nezávislých socialistů: "Uvěznění Alberta Černého je planou pohrůškou lidí zavírajících oči nad nespravedlivostí v naději, že bude odpuštěna a zapomenuta. Je to cesta z iluze reality do reálné iluze, ale žádné východisko a řešení."

RUDOLF BATTĚK, přední mluvčí hnutí demokratických socialistů v ČSSR

Zpravodajský magazín "Der Spiegel" věnoval ve svém vydání ze 7. července rozsáhlý článek českému samizdatu. Informace pod titulkem "Literatur im Untergrund" je ilustrována šesti reprodukcemi z časopisů a knih, mj. frontispicemi časopisů Čiverec, Spektrum a Váhy. Podrobně se článek zabývá zejména edicí Petlice a oznamuje, že v této vydavatelské řadě vyšlo už 200 titulů, z nichž nejméně 50 bylo přeloženo do jiných jazyků. V závěru zprávy se píše, že Mezinárodní unie nakladatelů udělila Ludvíku Vaculíkovi za záslužnou činnost na tomto úseku titul "Editor honoris causa".

Vzdáváme poctu

PROF. DR. JAN BĚLEHRÁDEK biolog světové pověsti, filozof, publicista a politik, významný pracovník domácího odboje a politický vězeň za nacistické okupace, po válce až do komunistického puče rektor Karlovy univerzity v Praze a poslanec Národního shromáždění za Čs. sociální demokracii, zesnul ve věku 83 let v londýnském exilu;

Náboženská svoboda v ČLR?

V Číně byly před nedávnem otevřeny znovu některé kostely, v nichž se od dob kulturní revoluce, tedy dle než 13 let, nekonaly žádné bohoslužby. Provinční noviny Xin Wan Bao přinesly dokonce reportáž o životě věřících v Kantonu. Podle nich např. v Tungšanu bylo přítomno nedělní mši 800 - 1000 osob v průměrném věku okolo 45 let. Řada mladých lidí přišla ze zvědavosti. Prostředí i obřad sám působily velmi civilně. Kněží neměli černé taláry duchovních, nýbrž typické šedé či modré uniformy. 70-letý pastor Tang, za kulturní revoluce odsouzený k dlouholetému žaláři, sdělil v kázání věřícím, že v brzké době vyjde v ČLR i nový překlad bible.

Vladimír Skutina:

Enough...

... is enough, said the Polish worker and posed the question: "Is a Soviet invasion to follow?"

Do you know what Communism is? Communism is when everyone has enough of everything! Enough - or fed up to their teeth which is what the Hungarians felt in 1956. Soviet tanks steamrolled the Hungarian rising. Enough of Communism made the Czechs stage the Czechoslovak Spring. In August 1968 the Soviet tanks took over Czechoslovakia and now, twelve years later, are still polluting the Czech and Slovak air. Enough is enough - was the general opinion of the Polish dockers and they went on strike. The question is whether the Soviets will send in more of their occupation armies and whether in days or weeks.

There are some marked parallels between the situation in Poland now and events in Czechoslovakia in 1968. The first and most important parallel is the hatred of the people for the Communist regime. More than 90 percent of the population in both countries hate Communism. The economic and political situation in Prague in 1968 was identical with today's economic and political situation in Poland. Before the Soviets stormed into Czechoslovakia, they organized on her territory and in adjacent countries grandiose manoeuvres of all armies of the Warsaw Pact, except Roumania. The reconnoitred the whole territory and on August 21st they landed in certainty. Presently manoeuvres are taking place again of all Warsaw Pact forces, except Roumania, on the territory of the Soviet Zone in Germany, which is now called German Democratic Republic. All that close to the borders of Poland. Is it a parallel with Czechoslovakia of 1968?

But they are also some basic differences. First, the Poles did not begin by talking about freedom and human rights. They were on strike, because there was a shortage of meat and the Government increased the price of food. Their strike was in the docks and factories, not in the streets. Just the workers are in opposition. Only in the second stage do their demands run parallel with the demands of the Czechoslovak Spring. But the same to the last letter: end of censorship, freedom of speech, protection of human rights and freedom of worship. The other difference is the attitude of the Government and of the Party. In Prague the leadership of both went with the people. In Poland both the Government and the Party in principle oppose the workers demands. They ask Czar Leonid I for advice and help. What sort of help it could be one dreads to think when recalling the experience from Hungary and Afganistan, not to speak of "brotherly" help rendered to Prague.

A full third of all Poles live in exile or as emigres. There are more than 10 million people of Polish origin and of them 7 million are in the USA alone. In November there are elections in the United States.

Cont. on page 2.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES

Publisher and Editor:
Mirko /Mike/ Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí
se redaktor ztotožňovat s jejich
obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 10:00
zámořní lodí ... \$ 12:00
zámořní letecky ... \$ 15:00

CO PÍŠÍ JINÍ

Před několika dny skončily
v Ottawě fiaskem porady
kan. ministerského předsedy
s deseti provinčními pre-
miéry o novou kan. ústavu.
Hlavním hercem konference
byl náš min. předseda P.E.
Trudeau. Podle úsudku mno-
hých je to složitá osobnost šéfredaktor týdeníku "Mac-
lean's", krajan P.J. Newman.

ly. V této souvislosti je
zajímavá úvaha o tomto politikovi, která vyšla po posled-
ních květnových volbách v nejrozšířenějším kanadském
týdeníku "Maclean's". Komentář napsal šéfredaktor listu a dal nám jej přelože-
ný k dispozici krajan inž. Jan Mráček. Text je skoro nezkrácený:

"Bude schopen muž pod železnou maskou zahojit rány? Šťastný Pierre! První sku-
tečný hrdina Kanady dostal skutečně vzácný politický dar - druhou příležitost.
Vůdce liberálů dostal mandát, který mu poskytuje vpravdě revoluční možnosti.
Vrátil se k moci v době národní nespokojenosti. Jeho prvním úkolem je zahojit
rány stranického boje a odstranit z veřejného života hašteření, jakož i pro-
spěchářství a nedůvěru. Aby to mohl učinit, bude se muset Trudeau stát více
přístupným a ochotným. Nemůže být v ústraní. Poslední kanadské volby byly sku-
tečně podivné: vítěz Trudeau připomínal moderního Caesara ve scéně Panavision
barevného filmu v době starého Říma. Trudeau, osoba mnoha masek, se musí zbavit
veškerého předstírání a musí vykročit z úkrytu s vyhrnutými rukávy k obtížné
vládě v rozháraném světě. Bude zapotřebí také změna strategie vůči Quebecu. Ne-
měl by využít své síly k degradaci C. Ryan-a, který představuje legitimní proti-
váhu separatistům. Bez odkladu musí také Trudeau vyřešit problém západní Kana-
dy, západně od Winnipegu, která je pro liberální poslance tak vzdálená, jako ne-
osvětlená strana Měsíce. Jestliže Trudeau a jeho političtí rádci použijí sta-
rých triků a vyřadí "neuznané bastardy Západu", protože nevolili liberály, všich-
ní "bastardi" z východní části Kanady se ocitnou v téže pozici u občanů západní
Kanady. Trudeau musí najít cestu ke změně politické atmosféry v Ottawě, aby u-
klidnil a učinil neškodným odbojný Quebec, který brojil proti jeho postavení
v západní Kanadě. Pro lepší nebo horší budoucnost Kanady jsme předali kormí-
dlo vedení státu liberálům. Chtě nechtě musíme jim dát volnou ruku. Úkoly, kte-
ré stojí před námi, nemůže vyřešit ani "flower child" 60. let, ani "filosof-
král" 70. let. Pro 80. léta potřebuje Kanada moudrého a tolerantního státníka."

ZLATNÍK

J.M. Klein

5 Shuter St. Toronto, Ont.
(vedle Massey Hall)
Tel. 862-0807

Veškeré opravy, pře-
dělávky, odhady zla-
tých a stříbrných
šperků.

Enough...

Cont. from page 1.

The votes of the 7 million are not to be
disregarded. The Secretary of State, Mus-
kie, and the Security Advisor to the Pre-
sident, Brzezinski, are both of Polish o-
rigin. What is more, Pope John Paul II.
is a Pole too. Could this be of suffi-
cient warning to Brezhnev's doctrinaire
ambitions and could he be sure that the
West is prepared to swallow another So-
viet aggression? Will he lend Poland mo-
re money /as the West is already doing/
to arm the Polish Communist Government
against Polish workers?

There is no end to Poland's ordeal. /FCI/

ZPRÁVY Z KANADY

Náš komentátor L. Zítek vyjádřil v "Sun-
u" názor, že polské události mohou být
začátkem vývoje, který otřese světem. —
Art Eggleton se bude v listopadu v To-
rontě ucházet o hlasy voličů při pokusu
o dosažení úřadu městského starosty. Je-
ho volebním managerem je litevský exu-
lant Immanis Purvis, 367-7011. — J.V. Andrew
tvrdí v knize "Backdoor Bilingualism",
že anglicky mluvící Kanadané jsou na ú-
stupu. — Národní Koalice Černochoňů v Ka-
nadě dotsla od fed. vlády na operační vý-
lohy 45.000 dol. Vedoucím Koalice je dr.
Wilson Head. — Mark Gayn píše zajímavé ko-
mentáře o polské krizi ve "Staru". Domní-
vá se, že na stabilitě v Polsku mají zá-
jem také západoevropské banky a Vatikán.
— Ota Hora napsal dopis redakci "Citi-
zen" v Ottawě 21.8. Přirovnal sovětskou
invázi Československa v roce 68. se sou-
časnou invází Sovětů v Afganistán. —
Všechny kan. TV a rozhlasové stanice při-
nesly k 12. výročí okupace Československa
vhodné komentáře. V Ottawě uspořádali
naši krajané sdružení v ČSNS a vedení
O. Pohlem, O. Horou a dr. Hudákem zdařilou
demonstraci před čs. velvyslanectvím. —
Pokud nově přichozí dostane 6ti-měsíční
kurs angličtiny, dostane stipendium ve
výši 70 dol. týdně jen za předpokladu, že
nebyl sponzorován příbuzným či organiza-
cí. Kdo má jednu osobu na sobě závislou,
dostane 90 dol. týdně, při 2 závislých o-
sobách 105 dol. týdně, při 3 120 dol. a
při 4 plus 135 dol. Sazby jsou o něco
vyšší, než byly před 8.9.80. —
Nár. Kongres i-
talských Kana-
danů dostal od
fed. vlády 60.
000 dol. — Po-
slanec S. Pa-
proski prosa-
zuje propuštění
D. Shumika ze
sovětského věze-
ní.

LIDÉ MEZI NÁMI

Pro změnu dnes přinášíme fo-
tografii mladého manželského
páru, který žije ve Fort Mc-
Murray v provincii Alberta.
Někteří naši čtenáři je mož-
ná znají nebo byli dokonce na jejich
svatbě, která se konala 6. ledna 1980.
Je to Miroslav Klímek ml. a jeho paní
Dagmar, rozená Losková. Svatbou se oci-
tly v příbuzenském poměru dvě známé
krajanské rodiny: Miroslav Klímek st.
a jeho paní Žofie v St. Catharines, Ont.
a Josef Loska a jeho paní Marie v Mis-
sissauga, Ont. V obou případech jde o
hrdiny 2. světové války: krajan Klímek
jako skaut pracoval v podzemí doma a
dostal za svou činnost čs. válečný kříž;
krajan Loska byl příslušníkem francouz-
ského letectva a později 310. a 312. čs.
stíhací peruti v Anglii a za statečnost
dostal nejvyšší francouzská a britská
vojenská vyznamenání. Loskovi mají ta-
ké dceru Helen, která se provdala před
osmi lety.

Nezapomínejte na předplatné!

HUMOR

„Všechno se spíš modernizuje, než normalisuje,“ poka-
zoval hlavou celník v Rozvadově. „Kdysi dávno utíkali
lidé přes kopečky pěšky. Pak proráželi závory lokomo-
tivou nebo nákladákem. Poté unášeli letadla. A teď do-
konce utekl tenista Holeček. S raketou...“

V hanácké obci se 450 zapsanými voliči se jich pro na-
vrženou kandidátku vyslovilo 730. Když se to dověděl
okresní tajemník Komolý v Olomouci, zvedl telefonní
sluchátka a shovívavě domlouval předsedovi tamní vo-
lební komise:

„Tož, tentokrát to ešče de, sódruhu, ale příště tu agilnost
nesmíte kór tak moc přehánět. Dyt stačilo aji takových
720...“

Do pražských kin opět uvedli starý Disneyův film „Sně-
hulka a sedm trpaslíků“. Představení, jako vždycky, za-
čalo promítáním žurnálu. Když se na plátně objevili
českoslovenští a sovětské politici a začali se objímat, za-
šeptala jedna holčička:

„Babičko, to jsou už ti trpajzlíci?“

A ze tmy se ozvalo:

„Babičko, vysvětlete tý holčičce rozdíl mezi trpaslíky
a tajtrlíky!“

Osobní půjčky na nejnižší úrokovou míru
Speciální vklady - Šeková služba

KAMPELIČKA

CZECHOSLOVAK TORONTO
CREDIT UNION LTD.

740 SPADINA AVENUE • TORONTO
ONTARIO M5S 2J2

Telephone: 925-0557

Úřední hodiny: V pondělí a v pátek od 10 do 7 hod.
Úterý, středa, čtvrtek, 10 do 5 hod.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West,
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Majitel: J. Pichlík
Tel.: 364-1787

kultura

AMERICKÝ FOND
SDĚLUJE

V létě t.r. navštívil Austrálii a Dálný Východ známý čs. exilový spisovatel Josef Tománek, jehož stálá adresa je: 85-31, 168th St., Jamaica, NY, 11432 USA. Během své cesty se sešel s mnohými krajany, měl interview s novináři a na rádiu na N. Zélandě, na Fidži, v Tahjsku a hlavně v Austrálii, kde mu byl průvodcem dr. Hofírek. Ten nám poslal tuto poznámku:

Básník, spisovatel a vzorný vlastenec Josef Tománek.

"Uvítali jsme mezi námi v Melbourne volynského pěvce! Setkání s Josefem Tománkem patří opravdu k povzbuzujícím chvílím mého exulantského života. Jeho vlastenectví, obětavost, vrozená skromnost a povahová ryzost jsou nesporně vzácnými hřívnami. Tománkova kniha "Domov a cizina" je nejnovějším dílem jeho bohaté literární tvorby. Autor, který prošel mnohým utrpením a mnoha zkouškami ve svém životě, volá k exilu a k celému světu, který nesporně prodělává vážné krize: "Radujte se všichni na pozemské pouti!" Tak může volat jen člověk, který si osvojil křesťanský pohled na život a na svět, myslitel, který je zaujat tajemstvím vánoc, velikonoce a vítězným zmrtvýchvstáním. Tento volynský pěvec, který sloužil Bohu a Jemu zpíval a hrál, projevuje ve svých básních velkou lásku k rodině a opravdu obdivuhodnou lásku k vlasti. Jako skladatel hudby a básník vyznává vějíř poesie do ticha své způdy" a stojí v úžasu nad "nekonečnými ozvěnami zaslého času". Jeho život byl velmi pestrý: byl rolníkem, studentem, učitelem, vojákem, politickým vězněm a nyní autorem a exulatem. Má zájem o život a jeho problémy, má soucit s trpícími a miluje přírodu a vše, co je krásné. Jeho životní zkušenost a zvýšená vnímavost ho přivedly k pochopení, že politika se nedá oddělit od mravních zásad a že sociální spravedlnost a sociální citění mají být vedoucími zásadami každého antikomunisty. Tománek odmítá nelidský a bezvěrecký marxismus a komunismus všech odstínů, varuje před nepoctivými taktikami sovětského režimu a nevěří v ko-existenci. Ve svých dopisech, které jsou uvedeny v druhé části jeho knihy, se obrací na americké politiky, na Světovou Radu církví a na politické představitele mnoha států. Varuje, upozorňuje, doporučuje řešení a bojuje za lidská práva a občanské svobody. Tato jeho velká a obětavá práce je pozoruhodná zejména v této době, kdy mnoho exulantů je unaveno a deprimováno a myslí si, že se nedá nic dělat. Tománkova politická práce dokazuje celému exilu, že se leccos užitečného v exilu dělat dá. Proto neváhám ho stavět jako vzor v tomto ohledu. Je pozoruhodné, že Tománek, který se narodil na Volyni jako příslušník 4. generace volynských Čechů a který nikdy nechodil do škol v Československu, ovládá znamenitě svůj mateřský jazyk a zná tak dobře československé dějiny. I v tomto ohledu je vzorem pro všechny exulanty. Jen jeho křesťanský pohled na život a na svět a jeho vroucí vlastenectví mu mohou dávat sílu k tak neúnavné práci, je možno o něm říci, že on své hřívně nezakopal, ale plně jich využil a je rozvinul, a to nejen pro svou vlastní osobnost, ale také pro rodinu a vlast. Osobní setkání s Josefem Tománkem mi bylo opravdovým potěšením a ctí a věřím, že jeho nejnovější kniha bude povzbuzením a posílením pro mnohé exulanty." Kniha lze objednat přímo u autora ..

Mnozí naši lidé vděčí Americkému Fondu pro čs. uprchlíky, že jsou v Kanadě, protože jim Fond zapůjčil peníze na letenky. Všichni podepsali závazek, že dlužnou částku splatí do jednoho roku po příchodu do této země a byli upozorněni, že dluh je v amerických dolarech. Řada z nich slib splnila, i když při větších částkách a počátečních potížích se někdy doba splacení protáhla na dva a víc let. Níže uvedení krajané svůj závazek zatím nesplnili a ve styku s Americkým Fondem nejsou. At jsou důvody jakékoliv, kanadský zástupce Fondu by jim rád závazek připomenul - už z toho důvodu, že na půjčky v rakouských a jiných lágrech čekají stovky našich nejnovějších uprchlíků, kteří se snaží, aby jim Kanada vyšla. Jedná se tedy nejen o finanční, ale i morální závazek. Fond věří, že nebude třeba dluh od nich vymáhat cestou soudní. Obrací se touto cestou na naše čtenáře, aby na adresu Fondu nebo do red. t. l. poslali adresy hledaných. Obsah sdělení zůstane v tajnosti. Ostatně nelze omluvit, že dlužník má např. dům a dvě auta a stále dluží Americkému Fondu pár stovek za letenky pro celou rodinu, které mu umožnily, aby se sem vůbec dostal. Za jménem je poslední známé bydliště:

Juraj Agh-Mississauga, Karol Bačík-Winnipeg, Viliam Bako-Edmonton, J. Bělík-Willowdale, Jiří Bělohávek-Winnipeg, Vlastislav Beneš-Winnipeg, Zdeněk Bidrman-Edmonton, Evžen Boruta-Windsor, Mir. Čaha-Downsview, sl. M. Ciplová-Toronto, J. Dammer-Cambridge, Jar. Dvořáček-Winnipeg, J. Fojt-?, Ján Fratric-Mississauga, Tibor Fridrik-Vancouver, J. E. Gajan-Victoria, Zdeněk Goj-Vancouver, L. Hajdů-Rossler-Vancouver, E. Hammerschmidt-Toronto, Ronald Hergott-Vancouver, Eva Hermanová-Edmonton, Alexej Holubec-Toronto, Michal Huk-Saskatoon, Milan Chovanec-Oshawa, Ant. Ilík-Toronto, P. Janáček-Toronto, Štefania Janešíková-Toronto, Jiří Janošek-Winnipeg, Jan Jirec-Regina, Andras Katona-Edmonton, Jan Kelleman-Port Colborne, Lad. Kobliha-Toronto, Jos. Kocman-Edmonton, Jaromír Kovařík-Toronto, Milan Kozák-Edmonton, Zdeněk Králík-Cambridge, Karel Krásný-Surrey, Josef Křepela-Edmonton, Kamil Křepelka-Mississauga, Mir. Macháček-Calgary, Mir. Majzlík-Vancouver, Jiří Malý-Calgary, Boh. Mandál-Edmonton, Josef Matička-Kitchener, Božena Merunková-Toronto, Pavel Nagý-Winnipeg, Petr Novotný-Saskatoon, Josef Otto-Winnipeg, Jan Pajtl-Vernon, Jos. Paleček-Winnipeg, Oldřich Pávek-Saskatoon, Frant. Poetsch-Kitchener, J. J. Rešovský-Toronto, Rud. Rezucha-Toronto, Gabriel Rozmus-Edmonton, Ant. Rybář-Vancouver, Jan Sedmíhrad-Edmonton, Jiří Semora-Red Deer, Alex. Seres-Calgary, Petr Ševčík-Vancouver, Petr Schwarz-S. S. Marie, pí. Zdena Slámová-?, Lad. Šolc-Hamilton, Štefan Suca-Edmonton, Vilék Suk-Vancouver, Karel Toušek-Edmonton, Julius Tyleš-Winnipeg, Jar. Václavík-Edmonton, Pavol Vanin-Port Colborne, Vrat. Vondrážka-Winnipeg a Oldřich Vořechovský. Většina přišla po roce 1975. Pokud se v některém z uvedených krajanů pohne svědomí, splátky či plný obnos mohou poslat na adresu: American Fund, Box 392, Port Credit P. S., Mississauga, Ont. L5G 4M1. Šeky lze vypsát jednoduše na: "AMERICAN FUND".

Rada přátelům-amatérským detektivům: pokud pohřešovaného osobně znáte, adresa může být v telefonní knize příslušného místa bydliště. V tom případě pošlete i tel. číslo dotyčného..

„ZADRŽENÍ PACHATELE“. Pod tímto nadpisem uveřejnily československé časopisy zprávu o zatčení amerického státního občana Vladimíra Randy. Jakmile dostal americké státní občanství začal se jmenovat Watler Randa a spěchal do Československa na návštěvu. Tam byl hned zatčen a bylo oznámeno, že pro „podezření z trestných činů vraždy a zbežnutí do ciziny, kterých se dopustil jako československý státní občan. Ve vyšetřování se pokračuje.“ — Tolik úřední zpráva z Prahy. Naskytá se řada otázek a mnozí čtenáři si jistě řeknou, že „kdo chce kam, tam je“.

FAUSTŮV DŮM V PRAZE. Renesanční Faustův dům v Praze na Moráni byl v žalostném stavu a nedávno byla dokončena jeho oprava nákladem 13 milionů korun. V opravené budově je nyní umístěna centrální lékárna a kanceláře fakultní nemocnice. Tento legendární dům patří mezi stavitelské renesanční skvosty. Je jen škoda, že nejsou návštěvníkům přístupny alespoň některé jeho prostory.

Socialistická gramatika

V rámci socialistického pokroku zreformovali aj gramatiku. K doterajším 7 pádom (nominativ, genitiv, dativ ... atd.) přidali tieto ďalšie pády:

8. pád — korytatív (kto z koho)
9. pád — buzeratív (koho ako)
10. pád — likvidatív (kde koho)
11. pád — delimitatív (koho, kde a kam)
12. pád — intrikatív (ako na koho)
13. pád — podmanitív (kam s kým)
14. pád — kombinatív (kto s kým)
15. pád — podmazatív (komu koľko)

BENEŠ INN TAVERN
392 Eglinton Ave. W.

Posloužíme Vám
7 dnů v týdnu!
Obědv

Pondělí až pátek 12 do 2 odpo.

Večeře

Pondělí až čtvrtek 6 odp. do 12 več.

Pátek a sobota 6 odp. do 1 ráno

Neděle 6 odp. do 10 večer.

Live music

(čtvrtek pátek a sobota)

1 BENEŠ JAKO U MAMINKY

Pro rezervace volejte 481-1853

Zemřel Karel M. Prchal

Z USA přichází smutná zpráva, že ve věku 84 roků zemřel 10. července 1980 bývalý dlouholetý starosta Americké obce sokolské krajan Karel M. Prchal. — Celý svůj život zasvětil sokolské práci. Narodil se v Golčově Jeníkově v Čechách a se svými rodiči přišel v roce 1911 do Chicaga. A hned začal cvičit v Sokole Havlíček-Týr. Prošel mnoha funkcemi v jednotě, v župě i AOS. Plných 31 let byl starostou Americké obce sokolské. Historie amerického Sokolstva je velmi úzce spjata s jeho osobností. A byla to také rozsáhlá práce národní, o kterou si získal velké zásluhy. Při práci mu byla vždy vodítkem oddanost ideálům svobody, spravedlnosti a demokracie. — Čest budiž jeho památce!

VYSIDLOVÁNÍ NĚMCŮ z Československa pokračuje. V posledním roce se z ČSR přestěhovalo 1.058 Němců do Německé spolkové republiky. Od roku 1955 je to 72.164 Němců, kteří z Československa přesídlili do NSR.

S. NAVRATIL MUSIC STUDIO AND PIANOS

Piano Sales

LADĚNÍ - OPRAVY

Phone 461-3667
Or 759-0649

157 Lamb Avenue
(near Greenwood Sub.)
Toronto, Ontario

PŘÍPAD "TOUFAR"

Letos vzpomínáme také, že před 30ti lety byl čs. komunistickou justicí umučen katolický kněz Josef Toufar z Čihošti u Ledče nad Sázavou.

Tato vražda se těšila pozornosti české veřejnosti během pražského jara, díky neúnavné, přímo detektivní práci redaktora "Lidové Demokracie", Jiřího Brabence.

Poněvadž se p. farář Toufar nenechal zlomit, aby vydal svědecké svědění, byl k smrti umučen este-bdem Ladislavem Máchou. Toufar ovšem nebyl jediným uvězněným knězem, který léta padesátá nepřežil. Kněží Paříl, Drbala a Bula byli odsouzeni k trestu smrti a popraveni. Premonstrátský opat ze Strahova, dr. Stanislav Jarolímek, odsouzený v prosinci 1950 na 20 let, umřel počátkem roku 1951 na prokopenutí močového měchýře. Děkan Buniša z Vyškova a teolog Koutný z Brna zemřeli ve vězení na následky mučení. V Leopoldově zemřeli také řecko-katolický biskup Pavel Gojdič a šéfredaktor "Katolika" Adolf Kajpr. Ve výřtu obětí komunistického teroru 50. let bychom mohli pokračovat, přece si však "Případ Toufar" zaslouhuje zvláštní naši pozornost...

Přenesme se nyní do roku 1968, kdy se o celé tragedii začalo v čs. tisku otevřeně psát:

LIDOVÁ DEMOKRACIE, 12. května 1968, str. 3

JAK A PROČ ZEMŘEL FARÁŘ JOSEF TOUFAR

Po osmnácti letech: Odhalené odhalení „čihoštského zázraku“

Nemohu nevzpomenout na Podskalského film Bílá paní - jenže v případě Čihošti neslo o žádnou legraci. Můžete ovšem právem namítnout, že také Podskalského veselohra je ve své podstatě otravnou truchlohou. Jenomže život přece jen bývá trochu jiný než filmový scénář. Nemohu proto za to, že závěr historie, po jejichž stopách jsme se vydali, nezanechá na vašich rtích usměv. Je tomu již něco přes 18 let...

...kdy náš tisk přinesl zprávy o odhalení podvodu, jehož se dopustil farář v Čihošti Josef Toufar. Nakladatelství Orbis vydalo brožurku Čihoštský zázrak, doprovázenou osmi snímky; autorem svazku je Vladimír Hodač. O případu byl natočen dokumentární film.

„Zázrak v Čihošti“ se stal signálem k tvrdé persekuci duchovních a ostatních věřících. Ještě po dlouhých letech se zastání administrativní likvidace náboženství oháněli případem z Čihoště. Dejme jim ještě jednou slovo:

POLITICKÉ ZÁKULISÍ ČIHOŠTSKÉHO PŘÍPADU

Jako první se o „zázraku z Čihoště“ zmínil v projevu na zasedání ÚV KSČ 1. března 1950 prezident K. Gottwald: „...takzvaný zázrak v Čihošti u Ledče nad Sázavou. V malé vesničce prý se při kázání několikrát pohnul křížem a potom zůstal obrácen k západu. Okamžitě byla tato zpráva rozšířena, přijel tam zástupce nunciatury a pak se ukázalo, jak všechno bylo zorganizováno. Šlo se věci na kloub, zjistilo se, a tamější farář se přiznal, že na struně na hřebíčcích z kazatelny křížem pohyboval.“

Dne 4. března na příslušný pokyn komentuje tento případ LD v článku, v němž cenzura usílá věta: „Jeho počínání by mělo být předmětem církevních trestů.“ Poznáme, že dp. Toufar byl potrestán jinak.

Sobota 4. března: Tisk uveřejňuje dopis ministra dr. A. Čepičky katolickým ordinářům, které on, dr. Alexej Čepička, obviňuje z nezákonných činů a řady dalších zločinů.

V pondělí 6. března se u ministra vnitra Noska konala tisková konference, na které v tisku nejmenovaný zástupce StB promluvil o Čihošti: „Loni před vánočními svátky došlo v tamním kostele při kázání k „zázračnému“ vychylování kříže na svatostánku. ... Na základě důvodného podezření přistoupila Státní bezpečnost k prošetření a zjistilo se, že jde o kejkliřský podvod... Dřevěný křížek byl na tabernáklu zajištěn gumíčkami, aby se nestáhl, z pravé strany stržen spirálovým perem, proti němuž vedl slaboučký ocelový drát, tažený podél instalace elektrického vedení, jenž koncem vinul vychyloval křížek doprava; zpětným tahem k další smyčce na konci drátu bylo možno křížek vychýlit doleva. Montáž na křížku maskoval umělými květy a své pohyby rukou kryl knihami, položenými na zábradlí kazatelny.“ - Vzhledem k předchozímu vykladu ministra Noska má článek titul Politické zákulisí zázračného čihoštského případu. Copak o to, titul bych nechal i dnes.

Ve střeďních novinách 8. března čteme další podrobnosti. „Zatažení drátkem jsem provedl tak,“ přiznává se farář J. Toufar, „že nikdo nemohl pozorovat, že jsem to já, kdo tímto křížem pohybuje. Můj pokus se velmi dobře podařil a očití svědkové vůbec nepostřehli, že jsem je tímto způsobem klamal a fakticky podvedl.“ - Nemusím snad podotýkat, že nikdo z novinářů Toufara neviděl.

KDO TO BYL JOSEF TOUFAR

Josef Toufar se narodil 14. července 1902 v obci Amolec u Jihlavy, kde jeho rodiče měli zemědělskou usedlost. Vychodil osmiletou obecnou školu a pak šel tak jako kterýkoli jiný chasník na vesnici, až dospěl věku 26 let.

V té době mu zemřel otec. Nikdo neví a nikdo se už nedozví, co se stalo tehdy, kdy prostý vesnický chasník se v tiché modlitbě skláněl nad tělesnou schránkou svého otce. Faktem však je, co potom prohlásil: Stal se knězem. Příbuzní i známi se domnívali, že jde o přechodný citový projev mladého muže, ale myslili se. Toufar vstoupil na gymnasium a zasedl mezi mladé chlapce. Někdy vážný, jindy rozmarině usměvavý, vzal však ke každému milý, ochotný, pokorný, mladý muž s energickou bradou, plnými rty, s jiskrou v oku pod vysokým celem, se zvláštními tmavokástanovými vlasy, prostě hezký člověk, příjemný společník, spolehlivý kamarád. Ve 33 letech dostal doval gymnasium a vstoupil v Hradci Králové do semináře, kde byl roku 1940 vysvěcen na kněze.

Tak se stalo, že v Zahradce v tehdejší okrese Ledč nad Sázavou uvítali mezi sebou nového kaplana, který se tam později stal farářem. Jo, náš pan farář, říkávali s pýchou. Mladí mu bezpodmínečně důvěřovali, k němu se uchýlovali se svými trampoty, on býval rozhodčím v jejich drobných sporech.

Je pochopitelné, že za těchto okolností se stal farář Toufar oporou místního Svazu mládeže - ale to už se blížil únor 1948. Pro svůj vliv na mládež byl ještě na jaře téhož roku přeložen do Čihoště. Osud se měl naplnit.

KOSTEL NA OKRAJI OBCE

Nějakých sedm kilometrů od Ledče odbočuje z asfaltovky na Golčův Jeníkov cesta k Čihošti. Již od křižovatky je vidět šedobílý gotický kostelík s černou střechou a čepičkou na věž. Něco je mi na něm, ne na něm, na jeho poloze nápadného - ano, to je nezvyklé, aby kostel stál dočista na pokraji obce, která leží teprve za ním.

V Hodačově publikaci Čihoštský zázrak, kde se cituje „Toufarovo přiznání“, se mj. píše: Toto přiznání otřásl prostými věřícími nejen v Čihošti... Lidé nemohli uvěřit, že by jejich „pan farář“, ten vlnivý a zbožný člověk, byl sprostým podvodníkem... Po prvním výbuchu ovšem přišel rozum ke svému pravu, střízlivá skutečnost nabyla vrchu. A dnes - dnes to čihoštské občany již jen dráždí, když jim někdo „znamení kříže“ připomene... - Tak tedy to, co jsem z uvedeného brožury citoval, je naprostá lež. Přesvědčí se o tom každý, kdo si s lidmi z Čihoště promluví. Nenalezl jsem tam ani jednoho, kdo by byl dnes nebo někdy dříve věřil ve vinu faráře Toufara.

Zadali jsme - říkáji - aby nám faráře Toufara přivedli, aby nám tedy své přiznání řekl do očí. Ochotně slíbil. A že prý navíc s ním udělají veřejný proces v ledečské sokolovně... Faráře Toufara však už nikdo z nás nikdy neviděl, zato jsme byli svědky obrovského podvodu.

NA FARE V ČIHOŠTI DNES

Kostel Nanebevzetí Panny Marie odděluje od poli (kde byl několik let po „zázraku“ postaven družstevní objekt) nevysoká ač, proražená nezamykatelnou brankou. Z druhé strany, směrem k prvním domkům obce, je nová moderní podezdívka, postavená brigádníky farníky za doby faráře Toufara. Několik širokých schodů ústí ke kovovým vratům, kdy se vchází na zelené prostranství bývalého hřbitova.

Kostel má ještě další zvláštnost, patřímu z této strany: zvon, který visí v okně věže, a volně k zemi mimo kostel od něho splyvá řetězové lano. Kdo zvoní, nemusí do kostela. Je to výhoda, ale také naopak, protože by někdo mohl zvonit ze zlomyslnosti. Také by se tím oknem pomocí delšího žebříku mohl kdokoli dostat do chrámových prostor. Jenže kdo by tam co tajně pohledával... Koneckonců, kdyby o to někdo šel, může si kostelní dveře za třicet vteřin otevřít pakličem. A nikdo by ho neviděl ani ve dne, protože domky jsou rozsety nize po stráni.

Navíc třetí zvláštností tohoto objektu je vpravo zeď, která dosahuje výšky prvního patra. Je to čelní stěna bývalé fary, jejíž stavba byla před sto lety posunuta asi o třicet metrů dál. V této zdi jsou dvířka, která se zavírají a na noc zamykají. To však znamená, že z oken fary není vidět nejen ke dvěma dveřím do kostela, ale ani na prostranství kolem něho. - Je možné, že tyto tři okolnosti ve svém souhrnu byly osudné pro faráře Toufara a řadu dalších lidí.

Farní budova v Čihošti je nevzhledná, ze zdi číší chlad, jen kvetoucí stromy v okolí skýtají očím úlevu. Tady v tom stavení tedy Josef Toufar podle verze dr. A. Čepičky, prokurátora K. Čížka a jim podobných kul pikle proti pracujícímu lidu - podle toho, co říkáji lidé ve vsi, se modlil, pracoval, připravoval sva kázání a ochotně přijímal každého, kdo se k němu obrátil o pomoc, o radu. Sám také docházel do všech čihoštských stavení a nikdy ani náznakem neprojevil, že by dělal rozdíl mezi lidmi.

BĚDA TOMU, SKRZE NĚHOŽ...

Okolo případu z Čihoště vznikly a dodnes se udržely tři verze. Podle první, donedávna, abych tak řekl oficiální, šlo o „podvod faráře Toufara“. Druhá verze pravila, že jde o úkaz vyvolaný vědecky dosud neobjasněnými vlivy. Do této kategorie patřily např. domněnky, že jde třeba o zjev patřící do oblasti telekineze, a našlo se také dost lidí, kteří soudili, že se v Čihošti skutečně stal zázrak. Zastánci třetí verze se pak domnívali, že jde o prachobyčejnou provokaci.

Už jsem se zmínil, že o Čihošti byl natočen i dokumentární film. Jmenoval se Běda tomu, skrze něhož... Měl naprosto jasné prokázat, že farář byl pěkný ptáček. Je ironií osudu a komickým prvkem této smutné a hanebné záležitosti, že právě tento film prokázal opak: První verze je nemožná, Josef Toufar neprovedl a nemohl provést „zázrak“ tak, jak bylo popisováno a ukazováno na snímcích a ve filmu.

SVĚDECTVÍ Z PRVNÍ RUKY

Ve věci „čihoštského zázraku“ jsem dosud hovořil s více než 160 lidmi. Bylo mezi nimi několik primých svědků oné události v čihoštském kostele a četli jsem protokolární výpovědi, které na popud věřících shromažďují ledečský děkan dr. Pokorný a farář z Čihoště Kavík.

Růžena Prchalová, nar. 10. 4. 1910, členka JZD, bytem Kunice... Při kázání položil pravou ruku na prsa, levou rukou ukázal na svatostánek a řekl: „Pán Ježíš přebývá s námi, je ve svatostánku.“ Podávala jsem se zbožně na svatostánek a spatřila jsem, jak křížek umístěný nad svatostánkem se naklonil směrem k sakristii hodně hluboko, že jsem měla strach, aby nespadl. Pak se vrátil do původní polohy, stál chvíli vzpříma a potom se vyklonil hluboko na druhou stranu. Celý jev se opakoval třikrát nebo čtyřikrát...

Václav Trtík, 12. 9. 1924, zemědělec, Čihost: ...také jsem navštívil ve všedu den kostel a kříž jsem si prohlédl, aniž by někdo na něj šel. Kříž byl celý pootočen ke kazatelni, přičemž kolmé břevno kříže bylo skloněno kupředu dost značně tak, že vrchol kříže přesahoval základnu - podstavec kříže, ve kterém byl kříž upevněn. Podstavu kříže tvořila půlkulka o průměru 8 cm. Celý křížek byl vysoký 47 cm, jak jsme ho tehdy měřili na postranním oltáři. V kostele byly celkem tři stejné kříže, zhotovené podle našeho šetření asi v roce 1901.

Kostel jsem dobře prohlédl, včetně kazatelny a oltáře, a nikde jsem nepozoroval ani nejmenší stopy po nějakém zařízení. Všude byla naprosto čistá a neporušená zeď. Až na to, že po zdi byla vedena bílá stočená šňůra elektrického vedení... SVĚDECTVÍ OPATA TAJOVSKÉHO

Zpráva o kříži se během několika dnů roznesla mezi lidmi, kteří se začali trousit do kostela i na faru. Do kostela přišel i člověk nevalné pověsti, který tehdejšího školáka V. Fejta poslal pro nitě a pokoušel se kříž na postranním oltáři vychýlit. Marně. Z úředních osob se první dostavil strážník Goldbrich z ledečského SNB, který v přítomnosti faráře křížek, v té době vychýlený hrotem mimo těžiště, sňal s oltáře a dělal s ním pokusy. 28. ledna se dostavili dva muži, kteří prohlásili, že jsou od zahraniční tiskové agentury, a prosili faráře, aby s nimi šel do kostela. Toufar s nimi odešel a od té doby ho nikdo z věřících nespapal.

Je nás v té místnosti asi dvacet a s pohnutím nasloucháme nevzrušeným slovům želivského opata Vít Tajovského, muze, který podle obžaloby měl dokonce i ve svém křesle schovaný handgranáty. Ještě budeme mít možnost objasnit, jak to bylo se zbraněmi v želivském klášteře a s „odhaleným povstáním“. Fakt je, že opat byl nejdříve 30. ledna načen v souvislosti s „čihoštským zázrakem“, a tak jako Toufar odveden do Kartouz. Tam už bylo zřízeno „kněžské vyšetřovací oddělení“ a tady v kasematách někdy kolem 20. února naposledy slyšel faráře Toufara, který si zpíval náboženskou píseň. Tajovský žádal o konfrontaci s farářem. Ta nebyla povolena, Tajovský nesměl Toufara spatřit. Dvacátým únorem poslední autentická stopa po Toufarovi mizí.

PODVOD S FILMEM O ČIHOŠTI

A nyní, jak to bylo s tím filmem. Rád bych se vyhnul každé domněnce o náznaku skandalizování, dovoďte, abych filmáře nejmenoval, i oni se stali obětí podvodu. Sám autor scénáře až do rozhovoru se mnou neměl ponětí, že byl také podveden. Dostal k dispozici 8 mm pracovní film StB a podle něho měl vyhotovit pro dokumentární 16 mm film scénář s tím, že StB filmařům „zapůjčí“ Toufara, aby na kazatelně předvedl, jak to dělal. Dostal také školní úlohy žáků z Čihoště, v nichž se psalo o zázraku. Film byl v březnu natočen a krátce promítán. Pak ho stáhli, protože film naopak dokazuje podvod StB. V Čihošti nebyl uveden vůbec. Poznáme, proč.

Film je podvodem z těchto důvodů: 1. Nezachycuje lidi, kteří šli do kostela k „zázračnému“ křížku, ale účastníky pohřbu p. Navrátila z Čihoště. 2. Školní úlohy žáků z Čihoště byly podvrženy, nic takového se ve škole, jak svědčí tehdejší učitelka nepsalo. 3. Křížek byl napojen na všelijaké gumíčky a silné spirálové pero, které by každý návštěvník kostela musel ihned spatřit. Toto zařízení zakrývala velká kytičce umělých květů. Podle protokolárních svědeckých účastníků „zázraku“ však tam žádné takové květiny nebyly, a také být nemohly, protože slo o třetí neděli adventní, kdy taková výzdoba na oltáři být nesmí. Kdyby tam ta kytičce tehdy byla, bylo by to věřícím tak nápadné jako motoristovi automobilista, který jede v srpnu z Kolína do Časlavi se sněhovými řetězy. 4. Farářův mechanismus na kazatelni zakrývá několik knih, mezi nimi silný misál - ale ten se na kazatelnu nikdy nedával! Při rekonstrukci, kterou jsem provedl s farářem Kavíkem, jsme zjistili, že ostatní tři knihy jsou silné celkem 5 a půl cm a při pohledu z kůru - kde byla řada věřících - by mechanismus nezakryly. 5. Na filmovém záběru farář Toufar ukazuje levou rukou na svatostánek a pravou tahá za mechanismus, krytý knihami. Podle svědeckých z protokolů měl však pravou ruku na prsou. 6. A konečně důkaz naprosto nevyvratitelný: Z úředních dokladů ještě prokážu, že v době filmování byl Josef Toufar již řadu dní mrtev - v filmu vystupoval jiný, maskovaný muž. Proto také na propagačním snímku nikdo faráře Toufara s určitostí nepoznal.

TOUFAR: JA NEVIDĚL NIČEHO...

S dovolením faráře K. Kavíka prohlížím vše, co tady zůstalo po dp. Toufarovi. Vy byste se také neubránili dojetí, kdybyste četli stoh jeho perem psaných kázání a poznámek, z nichž k vám hovoří jeho čistá duše. Jsou tady všechny, jen kázání na III. neděli adventní, kdy k události došlo, chybí. To nepochybně odnesl člen STB Litera, člověk poněkud mdlého rozumu, který tři dny po odvezení Toufara dělal na fari prohlídku. Prohlédl ovšem - jak teprve nyní zjistujeme - další „dodělné“ věci, jako je např. zápis v ohlašni knize služeb Božích, kam je - na první pohled dodatečně - za text k třetí neděli adventní Toufarovou rukou připsáno: Při kázání vidělo 19 svědků, jak kříž na svatostánku se pohnul. Já neviděl ničeho, teprve se dověděl 12.12. od kováře Pospíšila.

Tak co? Kdo byl podvodník? Farář Josef Toufar - nebo ti druzí?

JAK TO BYLO DOOPRAVDY?

Souvislá řada důkazů prokazuje, že verze čihoštského případu, jak ji prezentovaly úřední zprávy a film, nemůže odpovídat skutečnosti. Zbývají tedy dvě další možnosti. Při jejich hodnocení se však dosud musíme opírat z velké části jen o domněnky.

Teorie o provokaci: V plánu perzekuce byl vyhlédnut kostel v Čihošti proto, že je na okraji obce a kdokoli se do něho může za šera neviděn vlouknout. Bylo tu - snad v napodobeném křížku - umístěno rádiem ovlivnitelné zařízení. Tak stačilo, aby člověk, který se vetřel na pozemnost, ve vhodném okamžiku při kázání stiskl v kapse tlačítko - a ejhle, byl tu zázrak. Drátky od kazatelny natáhli provokátoři dodatečně, protože nikdo by neuvěřil, že technický antitalent Toufar by něco takového dokázal. V noci pak agenti křížek znovu vyměnili nebo z něho odstranili své zařízení. Proti této domněnce ovšem hovoří některá svědectví, zejména pokud jde o vychýlení kříže mimo těžiště. Kdyby byl podstavec zatížen olovem, asi by to lidem, kteří měli křížek v ruce, nešlo.

Teorie o zázraku: Taková teorie podle svědectví opata Tajovského a dalších duchovních nebyla z jejich strany vyslovena. Kdyby udalost v Čihošti měla být prohlášena za nadpřirozený zjev, vyžadovalo by to komplikovaně a léta trvající šetření. Žádné takové řízení nebylo a nemohlo být zahájeno. Také k domněnce, že by udalost mohla mít nějakou souvislost s telekinezi nebo s nějakými dosud neznámými přírodními zákony, se dosud žádní vědci pracovníci nevyjádřili. Tak tedy v tomto smyslu zůstává nad Čihoští zatím tichá.

JESTĚ VLCI MEZI NÁMI

Je mi líto, že přestože jsem Čihošti věnoval deset dní, nemohu všechny otázky zodpovědět. Náleží sem i otázka, kdo byli všichni ti, kteří řídili a uskutečňovali podvod, kdo zavinil ošklivý konec Toufara života a kdo se na takové „realizaci“ vědomě podílel. Mrzí mě to proto, že tito lidé by měli být odhaleni. Ne proto, aby se jim společnost mstila, už proto ne, že myšlenka pomsty byla farářů Toufarovi naprosto cizí, ale aby ti lidé nemohli dál zastávat místa, z nichž by spoluobčanům dala škodili.

Pokud jde o iniciátory celého tažení proti našim věřícím spoluobčanům, ti, myslím, známi jsou. V této souvislosti bych ještě rád citoval z protokolu F. Černohuba: „Dne 1. února 1950 jsem byl ještě s ostatními vyslýchán na ONV v Ledči nad Sázavou prokurátorem Karlem Čížkem ...“ A to je jméno, které pak figurovalo v mnohých inscenovaných procesech.

PO STOPĚ ZLEHÓ ČINU

Toufara neteř M. Pospíšilová nedostala o strýčkovi nejmenší zprávu, nevěděla, co se s ním stalo. Napsala Kanceláři prezidenta republiky, která v březnu 1951 odpověděla, že žádost postoupila ministerstvu spravedlnosti, které měsíc později sdělilo, že ji postoupilo st. prokuratuře v Praze, která s podpisem dr. Čížka oznámila, že ji postoupila ministerstvu národní bezpečnosti. A tím všechno skončilo. Až po urgenci v roce 1954 – když už na obzoru byla první známka svítání, se k paní Pospíšilové dostavili dva muži, kteří jí odevzdali strýčkovu prázdnou peněženku a hodinky. Na dotaz, co je se strýčkem, řekli, že zemřel v Praze v Legerově ulici 25. února 1950 a že je pochován ve společném hrobě na hřbitově v Dáblicích. Ani paní Pospíšilová, ani Toufarův synovec Bohuslav až do letoška nic bližšího nezjistili. Pouze r. 1961 notářství v Havlíčkově Brodě oběma pozůstalým úředně sdělilo, že Toufar zemřel 25.2.1950 na zánět močových cest.

TAK ZEMŘEL FARÁŘ TOUFAR ...

Podle zpráv šířených mezi bývalými vězni zemřel Toufar asi tři týdny po zatčení v Kartouzích. Ve skutečnosti tomu bylo jen trochu jinak.

V matrice zemřelých na ONV v Praze 2 je dodatečný zápis ze dne 13.6.1953, podle něhož Josef Toufar, nar. 14.7.1902, povoláním farář, zemřel v Legerově ulici č. 61 27.2.1950 a pohřben byl 28.2.1950 v Dáblicích. Jako příčinu smrti udává zpráva Ústavu pro soudní lékařství KU zánět pobřišnice.

V domě č. 61 je už patnáct let slavná klinika plastické chirurgie, sem se přivázejí nejtěžší případy popálenin. V roce 1950 tady bylo Státní sanatorium, ale na tu dobu se pamatuje ze zaměstnanců už jen paní Anežka Poláková, jejíž zesnulý manžel pracoval v budově jako vrátný. „To byl Šanops, tady se léčili jen lidé z vlády a vysokých stranických kruhů.“

Ptám se, zda se nepamatuje na nějakou zvláštní příhodu, která se měla odehrát 25. února 1950, to je památný den, snad si ji vybaví v paměti.

„Jakkak bych zapomněla, to byl takový hrozný případ. *Privéztli sem děsně zřízeného člověka* nákladním vozem, ten zraněný byl celý v pytlí. Nikdo k němu nesměl, hlídali ho, i nějaká ženská převlečená do uniformy SNB. Paní Weinsteinová, ta dělala správce domu, nařídila, že o tom nikdo nesmí mluvit. Kolem toho zraněného měli vlastní lidi, ale když ho pak vezli na sál, byla u toho i naše sestra. *Na sále však zemřel*. Pak ho zase odvezli a všichni museli mlčet. Jak ho vzali na sál, tak naši lidé slyšeli poslední slova toho ubitého člověka. Kdo to byl, nikdo se nikdy nedozvěděl.“

Tak zemřel vesnický farář z Vysočiny. Nakonec v luxusním sanatoriu. Někomu zřejmě záleželo na tom, aby přece jen mohl ještě jednou na kazatelnu, kde ho měly zachytit kamery filmařů.

Tim končí naše pouť za číhoštským zázrakem a za osudem faráře Toufara. Zbytek je věci kriminálky, vraždy se promlčuje až za dvacet let. Cest k odhalení pachatelů je dost. A lidé z celého okolí Ledče nad Sázavou čekají na rehabilitaci dobré pověsti svého oblíbeného faráře. Snad se ještě naleznou další svědci, kteří pomohou zcela objasnit drama posledních čtyř týdnů života člověka, který se stal obětí brutálního násilí provokatérů.

ZJIŠTĚNÁ FAKTA :

• Dne 16. ledna 1950 přijíždí do Čihoště neoficiálně a neznám prokurátor dr. K. Čížek, doprovázen pouze mladou L.B., která právě absolvovala práva a stává se pracovnící prokuratury. Oba si dlouho prohlížejí kostel.

• 28. ledna večer je farář Toufar zatčen a odvezen nejdříve na StB do Jihlavy.

• 29. ledna převázejí Toufara do Valdic k „vyšetřování“. Máchova skupina vyšetřovatelů používá brutálních způsobů mučení, avšak Toufar odmítá potvrdit, že se dopustil podvodu. K jednomu výsledku se osobně dostavuje prokurátor dr. Čížek.

• 23. února převezou faráře Toufara z Valdic do Čihoště, aby ho tam ve 2 hodiny v noci zachytili filmovou kamerou technické služby StB na kazatelně. I na Toufarově obličej jsou stopy trýznění, má velké modřiny zejména u kořene nosu, na tvářích a u uší. Protože má od soustavného bití zcela rozbitá chodidla a nemůže chodit, musejí ho na kazatelnu vynést. Toufar má také pohmožděné ruce a proto ani nemůže předvést nařizované pohyby. Celé scéně je přítomen prokurátor dr. Čížek.

• 24. února pokračuje ve Valdicích nelidské mučení faráře Toufara; když se duchovní probere z bezvědomí, zpívá litanii k sv. Panně Loretánské.

• 25. února je vedoucí církevního odboru MV informován, že Toufar ve Valdicích umírá. Letí zvláštním letadlem do Jičína a zařizuje převoz kněze do sanatoria v pražské Legerově ulici. Přes okamžitou operaci farář pod dohledem členů StB ve 20.35 hod. umírá. Lékař MUDr. Š. jako diagnózu zapisuje perforaci žaludečního vředu.

• 28. února je farář Toufar pohřben v hromadném hrobě v Dáblicích.

• 1. března nařizuje ministr Čepička a ministr Kupecký filmařům, aby natočili snímek o podvodu s číhoštským zázrakem a oba slíbují, že Toufar jim bude zapůjčen z vazby, aby podvod sám předvedl.

• Dne 13. června 1953 je do matrice zemřelých na ONV Praha 2 dodatečně vepsán zápis o smrti Josefa Toufara, povoláním faráře; tedy zápis se zpožděním tří a půl roku.

LIDOVÁ DEMOKRACIE, 15. května 1968, str. 3

OTÁZKY OKOLO OSUDU FARÁŘE TOUFARA

Dvě stě svědků odkrývá hanebné zákulisí „číhoštského zázraku“

(bra): Reportáž Lidové demokracie o skutečném pozadí „číhoštského zázraku“ a o umučení faráře Josefa Toufara přinesla ve své odezvě mezi čtenáři i řadu dotazů, z nichž některé dnes zodpovídáme:

Zjišťujete také místo, kde byl pohřben dp. Toufar, a navrhnete popřípadě jeho exhumaci?

Máme jistou naději, že se nám podaří zjistit, kde byl Josef Toufar pohřben. Exhumaci – pokud by byla prakticky možná – může navrhnout každý, ale její uskutečnění závisí zejména na stanovisku Toufarových příbuzných a úředních míst.

Píšete, že už v roce 1949 bylo v Čihošti instalováno provokatéry zařízení, které rádiově pohybovalo křížkem. Jak by to už tehdy bylo možné? Kdyby se křížek s tak malým podstavečkem tolik vychýlil, musel by spadnout.

Neuváděli jsme, že tak bylo, ale jenom jako jednu ze tří původních verzí. Technicky šla již tehdy taková věc dokonale zvládnout. V takovém případě by se kříž nepohyboval i s polokoulí, která tvořila jeho podstavec, ale vychýlval by se teprve nad ní. Již v roce 1949 si zhotovili modeláři, soustředění kolem časopisu Mladý technik, čluny, které byly řízeny na dálku rádiem. A způsobu, jakým se v tomto případě pohybovalo sem a tam kormidlem, se mohlo využít při eventuální provokaci a křížkem. To, co dokázali čtrnáctiletí chlapi v Praze, dokázali by jistě dovedněji kvalifikovaní odborníci.

ZAMYŠLENÍ NAD P. JOSEFEM TOUFAREM

Film o tzv. číhoštském zázraku nám promítali na vojně. Vzpomínám si na začátek: na mapě světa zlý imperiální pavouk, sedící na Wall Streetu tahá za vlákno vedoucí nejprve do Vatikánu, odtud do želivského kláštera, posléze do Čihošti. Celý film měl ukázat, jak církevní představitelé klamou lid v přímých službách mamonu. Divák měl uvěřit, že svět je černobílý: že proti poctivým budovatelům stojí zločinci, tmaři a podvodníci, užívající též náboženství k ohlupování a rozvracení. Už pro tento černobílý obraz světa byl film o Čihošti nepřesvědčivý i tehdy, r. 1950.

Nyní, v červnu 1968, vypadá vše jinak. Podle zprávy denního tisku orgány vojenské prokuratury vzaly 8. 6. do vazby jistého J.M., příslušníka StB, pro důvodné podezření z mučení a vraždy nezákonně zatčeného P. Toufara. Kromě toho série článků J. Brabence v Lidové demokracii (12.5., 15.5., 23.5., 8.6. a 10.6.) jako tragická detektivka ukazuje až příliš pravděpodobnou rekonstrukci celého případu s „číhoštským zázrakem“, který měl být pro veřejnost přesvědčivou předehrou k řadě proticírkevních mocenských zásahů. Ty skutečně následovaly téměř bezprostředně. Ať P. Toufar celé toto pozadí tušil nebo ne, odmítl stát se povolným nástrojem podvodu, volil raději týrání a smrt. Tehdy zdánlivě prohrál, beznadějně zapadl do tmy a bezetci. Dnes – po 18 letech – díky jeho věrnosti pravdě, obrací se nepravda jako bumerang proti svým původcům. Oficiální zpráva prokuratury naznačuje, že mučitel číhoštského faráře šel dále než mu nařizovali jeho nadřízení.

LIDOVÁ DEMOKRACIE, 9. června 1968, str. 6

VRAH FARÁŘE TOUFARA ZATČEN

(Čtk): – Na podkladě materiálů předaných ministerstvem vnitra a doplněných šetřením revizního odboru generální prokuratury a hlavní vojenské prokuratury bylo 7. června 1968 orgány vojenské prokuratury zahájeno trestní stíhání a vzneseno obvinění proti L. M. bývalému příslušníku Státní bezpečnosti pro podezření z trestného činu vraždy podle par. 219 trest. zákona. Jmenovaný je důvodně podezřelý, že v únoru 1950 nezákonně zatčeného faráře Josefa Toufara z Čihoště u Ledče nad Sázavou brutálně fyzicky týral a trýznil žizní, aby dosáhl jeho doznání, že Toufar inscenoval tzv. číhoštský zázrak. Posléze pak, aby tato nezákonná činnost nevyšla najevo, dal mu vypít dosud nezjištěnou tekutinu. U Josefa Toufara došlo k perforaci žaludečního vředu a dne 25. února 1950 ke smrti, které nebylo možno zabránit ani operací ve státním sanatoriu, kam byl Josef Toufar dopraven na příkaz vyšších míst. Smrt faráře Toufara byla i před příbuznými tajena do roku 1953. L.M. byl včera vzat do vazby. Předpokládá se velmi obtížné a složité vyšetřování, s jehož výsledky bude veřejnost seznámena.

* * *

Úřední zpráva o dopadení Toufara vraha, kterou jsme obdrželi těsně před uzavírkou tohoto vydání, doplňujeme touto informací: Totožnost vraha byla nám známa již v době, kdy o „číhoštském zázraku“ vyšla druhá reportáž, avšak teprve před několika dny jsme objevili jeho bydliště a zaměstnání. Ladislav Máchu, narozený r. 1923, dřívější pracovník speciální skupiny StB, byl krátce po zavraždění číhoštského faráře propuštěn ze své funkce, ale ihned přeřazen nejdříve do školního (!) a pak kadrového oddělení ministerstva vnitra. Teprve v roce 1963 byl ze služeb MV propuštěn definitivně.

Ve snaze zakrýt stopu změnil Ladislav Máchu několikrát zaměstnání a přes dvě výsadní společnosti a ministerstvo dopravy se dostal nyní až na ministerstvo lesů a vodního hospodářství, kde zastával důležitou důvěrnou a dobře honorovanou funkci. Je bezdětný, ženatý, a po celou dobu po propuštění z MV bydlel až do věřejného zatčení ve dvoupokojovém bytě ve čtvrtém poschodí moderního domu v Praze 8 na Petřinách.

Zatčení Ladislava Máchy nám umožňuje uveřejnit dodatečně závěrečnou část naší sobotní reportáže se k případu se vrátíme v pondělním vydání. Veřejnost bude jistě s povděkem kvitovat různý krok orgánů generální prokuratury, které soustředily proti vrahovi faráře Toufara Ladislavu Máchovi usvědčující materiál a zajistily zadržení surového vraha faráře Toufara.

LIDOVÁ DEMOKRACIE, 10. června 1968, str. 1. a 2

CESTA ZA VRAHEM FARÁŘE TOUFARA

Uzavírá se druhá kapitola provokace s „číhoštským zázrakem“

Při pátrání ve věci „číhoštského zázraku“ jsem hovořil s několika desítkami propuštěných vězňů, s mnoha příslušníky bezpečnostních složek, se ženami z domácností a s prokurátory, s posluhovačkou z ministerstva a s bývalým prezidentem republiky, se zemědělci a dřívějším ministrem, s dělníky z továren, lékaři, řidiči, duchovními, profesory, s dvojnásobným doktorem, který pracuje jako topič i s dvojnásobným zlodějem, který je šéfem důležitého oddělení, s lidmi nejrůznějších profesí, zájmů, názorů, stáří i charakteru. Neměl jsem přístup ke spisům. Musel jsem hledat jen mezi lidmi. Tam někde byl skryt začátek nitky, která musela vést až k vrahu faráře Toufara.

Všechno samá voda. Fantasie. Klamné stopy. Osmnáct let... Až konečně: Probral jsem se z mrákot – vypráví bývalý vězeň – měl jsem ručník na očích, nic jsem neviděl, ale všechno slyšel, dělal jsem, že jsem ještě bez sebe. Někdo vešel a provádí: Kluci neblbněte, nebo dopadnete jako Láda s tím farářem, prej už ho z toho nedostanou.

Datum zhruba souhlasilo, i místo. Něco by na tom mohlo být. Tedy Láda. Ladislav, Vladislav, možná Vladimír – ale jak dál?

Zase dlouho nic, až –: Měť to být on, ale na to jméno si, věrte mi, na mou duši, nemohu vzpomenout, akorát mi utkvělo v paměti začáteční písmeno. Mé křestní jméno i příjmení začíná od M. a také tak je tomu u mé ženy, tehdy jsme se měli brát, ještě jsme se tomu smáli, taková náhoda. A když jsem slyšel to jméno, tak jsem si řekl, vidíš, ono je plno lidí od M.

Tak, „Láda“ M. A hned druhý den cliftonské štěstí: Když jsme tam stavěli tu almaru, tak ten jeden akorát povídal: Má básnické jméno, ale faráře umlátil jako nic, takovej frajer s knírkem, je to prostě hajzl. To jsem si dobře zapamatoval, protože mého strýce faráře ubili nacisti v koncentráku.

No vida, už se to hejbá. Ladislav nebo Vladislav Mácha, tehdy s nějakým parádním knírkem.

Proti mně sedí člen StB, dělá velmi dobrý dojem, zdá se mi, že hovoří upřímně, toho vraha znát musel – že by zapomněl? Ano. Mácha. Ladislav. A další svědek:

Je to pravda, říkali jsme mu, ty zvůře, vždyť ho zavraždíš. Jásám také dovedl dát facku – ale tohle? To byl hnus. Nepfestal. Byla to sprostá vražda, toho už žádné doktor nemoh dát dohromady.

Vrahem faráře Toufara byl tehdejší člen StB Ladislav Mácha. Ale co se s ním stalo? Hledat tyhle lidi přes evidenční úřad nemá cenu. Na to se musí od lesa. Tak se nakonec dovidám, že když se prý Máchův šéf Závodský (sám později neprávem – s či asi účasti? – obviněný a popravený) o věci dozvěděl, na hodinu Máchu vyhodil, ale ten dostal hned místo ve školním (!) oddělení a pak v kadrovém. Propustili ho teprve v roce 1963. Tím také mizí veškerá stopa po Ladislavu Máchovi, vrahovi. Lidí stejného jména jsou stovky.

Pak přichází dopis čtenáře: Slyšel jsem před třemi léty, jak někdo na ministerstvu dopravy povídá, že jim to tam dali pěkné kvítko, ten chlap má mít na svědomí číhoštského faráře.

Liska zametá stopu

To sdělení vypadalo na konec detektivky – jenže se ukázalo, že na ministerstvu dopravy žádný Ladislav Mácha zaměstnán není. A dalo ještě hodně práce zjistit, že tam před časem nějaký Mácha zaměstnán byl, měl prý co dělat s bezpečnostní službou, ale už je pryč.

Po Ladislavu Máchovi z ministerstva dopravy vedla slabá neurčitá stopa do Prahy 6 na Petřiny. Vypravil jsem se tam už na ostro s kolegou fotoreportérem Fr. Holubovským, který počátku vyměnil fotokameru za detektivní dzob. Konečně se objevuje Ladislav Mácha doopravdy. Je to on, který byl dříve zaměstnán na dopravě, a předtím ve dvou výsadních společnostech, teď má důležitou, dobře placenou funkci na ministerstvu lesů a vodního hospodářství.

Pětačtyřicetiletý vysoký, ramenať, elegantní atletické postavy, muž, který ve svých sedmadvaceti letech dokázal umučit bezbranného 48 letého faráře. Marně za sebou zametal stopu, marně si nasazoval masku seriózního člověka, jehož jedinou vášní je myslivost. Do konce léta dálkově studoval, až to dotáhl na promovaného právníka. Také jeho žena je právnickou, děti nemají, říkáme si s kolegou: – naštěstí. Bydlí v elegantním dvoupokojovém bytě, nemají žádné přátele, kteří by je navštěvovali.

Konečně spravedlnost

Ladislav Mácha cosi tuší, znervózňuje ho to, předstírá služební cestu, ale ve skutečnosti se snaží ovlivnit svědectví, která by ho mohla usvědčit. Jeho neklid je odpatstěný – i my teď narážíme na neklamně známky, že novináři nejsou jediní, kteří o Ladislava Máchu projevují zájem. Ano, kruh se uzavírá, až je v sobotu zatčen a úřední zpráva, kterou jsme včera doslovně otiskli. Zpráva hlavní vojenské prokuratury předpokládá velmi obtížné a složité vyšetřování.

První kapitola „číhoštského zázraku“ končila „dokumentárním filmem“, druhá sobotním zatčením. Obsahem třetí bude nepochybně vyšetřování a soudní přelíčení. Tomu nelze předbíhat, ani je ovlivňovat.

Myslím si však, že by neměl být postižen pouze vrah, ale také ti, kteří číhoštský případ vyspekulovali a inscenovali, ti, kteří se kryli za pracující lid a komunistickou stranu, jejíž štit bezostyšným způsobem pošípili a vnesli nedůvěru i hrůzu mezi lid. Je zapotřebí osvětlit nejen vraždy, ale také vrhnout světlo na nositele deformací a bezpráví z let 1949 až 1953. Je to zapotřebí také proto, aby se už jednou oddělil koukol od pšenice.

Jiří Brabenec

ROZTOKY U PRAHY KONCEM DUBNA 1945

35 let už uběhlo od konce 2.světové války.. Tyto poznámky měly být napsány už v dubnu, ale tehdy ještě "Kanadské Listy" tiskem nevycházely.. Čtenáři jistě odpustí pisateli malé zpoždění. Sled událostí vlastně začal v Pardubicích v létě r.1944, kdy americká letadla z italských základů zle poškodila Fantovu rafinerii nafty a nádraží. Ročník 1925 byl na nucené práci v Říši, ročník 26. v místních továrnách a při odklízovacích pracích po náletech a byly obavy, že další na řadě je ročník 27. Školní rok přece začal normálně. Ale už v polovině září dostali všichni septimáni pardubické reálky a gymnasia příkaz k nastoupení služby v jednotkách Technické Nouzové Pomoci, německy: Technische Nothilfe. Pokud jsme tomu tenkrát rozuměli, šlo hlavně o odklízování trosků po náletech a záchranu zasypaných civilistů v krytech. Z toho důvodu mělo nasazení jakýsi humanitární nádech. Bylo nám 17 let a i když náhlý rozchod se studiem a s našimi profesory byl rušivým zásahem okupačních úřadů, nedalo se nic dělat a šlo se. Bylo nás 19 chlapců a 3 děvčata. Ta nasadili Němci do místních továren na perník. Naše cesta vedla do Prahy, kde na Vinohradech ve Slezské ulici v býv. škole bylo jakési výcvikové středisko a v něm vládl arogantní major Danke. Přezili jsme těch několik týdnů a pak nás po malých skupinách poslali do pražských předměstí, příp. za Prahu, kde se čekaly spojenecké nálety. Dostal jsem se skupinou asi třiceti studentů do Roztok u Prahy. Ubytovali nás hned vedle nádraží v jedné veliké místnosti. Spali jsme tři nad sebou; každý si dovede představit, jaký to byl zmatek. Vařili nám dva kolegové, kteří nikdy ke kuchařskému řemeslu nečuchli, ale byli ochotní se zaučit. Podle toho také strava vypadala. /Hejhal byl ze Sedlčan a Viktorín z Nového Vráta u Č.Budějovic./ Několikrát jsme měli "pohotovost", když Spojenci bombardovali severní okraj Prahy nebo petrolku v Kralupech. Situaci stačily zvládnout jiné skupiny TN, které byly blíž. Nám nejbliž byla jednotka v Klecanech na letišti, což bylo jen přes řeku. Nikdy jsme se s tamními kolegy nesešli. /Teprve v exilu jsem se dověděl, že v Klecanech byl dr.Mírek Cígler, dnes žijící v E.Hawthorn v Austrálii, a Jarda Zběhlík, dnes působící v Trenton, N.J., USA./ Protože trosky nebyly, přišli naši šéfové na to, že z nás udělají stavební dělníky. Měli jsme položit základy nouzovým ubikacím, snad pro nás, snad pro někoho jiného, a pak postavit zdi za použití velkých tvárnic. Učitelem nám byl jeden stavební polír. Protože přišel chladný podzim, oblékli nás do těžkých zimních kabátů z vyrabovaných skladů předválečného čs. četnictva. Každé ráno jsme pochodovali na staveniště do Tichého údolí. A večer zas zpátky. Když přišla zima, nebyl ten celodenní pobyt venku příjemný. Vzpomínám si, jak krásné Tiché údolí bylo a jak mnozí z nás litovali, že tu pěknou přírodu tak svou činností kazíme. Až do konce března jsme kontakt s místní mládeží neměli. Zábavy byly zakázány, tancování bylo trestné. Odvážili jsme se uspořádat "Kamarádský večírek" v Mixmiliánce. Bylo nás asi 40, přišlo asi 20 místních krasavic, ale roztočtí chlapci žádní. Někteří z nás navázali kontakt s místní evangelickou mládeží. Jednou jsem jim přednášel o novém am. prezidentovi Trumanovi.. Sem tam shodili američtí letci letáky oznamující, že se konec války blíží. Koncem dubna nastal zvrat v našem životě: na nádraží přijel dlouhý vlak s politickými vězni z Terezína. Muži i ženy, všichni ve zbědovaném stavu. Napřed nervosní SS-mani nedovolili nikomu, aby se k vlaku přiblížil. Pak naši skupině umožnili, abychom z vagonů vynesli mrtvé a dali mléko žijícím. Rolníci z okolí přinesli jídlo pro vězně, které jsme opět po vágonech rozdělili. Protože byly obavy z nakažlivých nemocí, vyjednal místní Červený Kříž postupnou evakuaci vězňů do několika pražských nemocnic po té, co Praha byla prohlášena za otevřené město. Jednoho dne SS-mani a jiní Němci zmizeli a začalo pražské povstání. Roztočtí a naši chlapci šli na pomoc bojující Praze. Účastnili se bojů hlavně v Bubenči. Z různých pramenů později jsem se dověděl, že pancéřový vlak č.67-145 z Roztok sehrál důležitou úlohu při bojích o Sladovnu a opevněné vily v Bubenči, v kterých se uhnízdili důstojníci zbraní SS. Náš Míla Vraštil při tom přišel o život a pochovali jsme ho za účasti skoro celých Roztok na hřbitově na Levém Hradci, kde ve společném hrobě odpočívají také zemřelí terezínští vězňové. Trvalo několik týdnů, než jsme mohli odjet do svých domovů. Při rozchodu jsme si slíbili, že se za rok sejdem. Skutečně 5. až 7.července 1946 se sešlo 20 býv. členů naší jednotky v Roztokách, pod záštitou Čs.Červeného Kříže a jmenovitě paní Zdenky Preiningerové. Další pokus se konal k 30.výročí osvobození v roce 1975, ale účast byla nepatrná. Přijelo jen asi 10 "chlapců" a to už většina se věkem blížila k padesátce. Účastníci sjezdu byli hlavně z Roztok a z Prahy. Letos - v roce 1980 - se už sešlo jen asi 6 býv.členů býv.naší jednotky. Dostal jsem pohlednici s tolika podpisy a s ujištěním, že nezapomínají.. Ani mně nevyčítali, že jsem na sjezd nepřijel. Chtěl bych je touto cestou ujistit, že jsem ani já nezapomněl.. MJ.

Popis fotografií, shora dolů: 1. Známá vila Sakura - pův.prý soukromá residence, za války zotavovna pro něm.vojáky a dnes? 2.Členové roztocké jednotky TN /Technische Nothilfe/, za vedení býv.učitele Bohouše Kučery z Petrovic u Rakovníka, v pracovních uniformách. 3.Mrtví političtí vězňové z "vlaku smrti" z Terezína v čekárně roztockého nádraží. Bylo mezi nimi také několik zajatých spojeneckých vojáků, kteří utekli ze zajetí a byli Gestapem chyceni. 4.Když se roztočtí sami osvobodili, volala o pomoc bojující Praha. Utvořil se úderový oddíl, který v nákladních autech odjel do Prahy s protitankovými i ručními zbraněmi. Výcvik trval několik minut. Pátý zleva /s puškou na rameni/ je inž.Frontišek Žižka z Kačic u Kladna, dnes exulant v Austrálii. 5.Když se od severu přiblížil německý pancéřový vlak, podařilo se našim železničářům odzbrojit jeho posádku. Souprava měla asi 6 protitankových tříhlavňových děl ráže 88. Byly znamenité i proti pozemním cílům. V narychlo sebrané posádce dobrovolníků nechyběli ani býv.členové TN jednotky. Vlak zasáhl do bojů proti SS-manům v Bubenči. 6. Míla Vraštil ze Žamberka padl v Bubenči jako člen posádky pancéřového vlaku č.67145. Vrátil se s prostřelenou hlavou.

Autor reportáže M.Janeček v uniformě Technické Nouzové Služby TN.

Ze života krajanů a exulantů

Hned na prvním místě se pisatel této rubriky omlouvá za chybu, která se vloudila do posledního čísla: poslal známého krajanského holiče Pepíčka Snopka na věčnost omylem! Pepíček žije a pravděpodobně se dožije vysokého věku, jak se to při podobných "nehodách" říká.. Šlo o záměnu osob: v tutéž dobu byl do nemocnice odvezen také krajan Malina, který tam zemřel.--Známa realitní kancelář A.E. Le-Page Ltd. oznámila, že její obchodní zástupce, krajan Vladimír Krška, prodal za loňský rok rezidenční nemovitosti v ceně vyšší než jeden a půl milionu dolarů. Adresa jeho kanceláře je: 2842 Bloor St.W., Toronto, Ont., tel. 236-1731.--Do Toronta se přistěhoval Z.Koutný a do Sudbur Vlast.Sanetrák.--Podhorovi mají ve Fernie, B.C. úspěšný restaurační podnik s motelem. Adresa: Libby's Restaurant, Fernie, B.C. VOB 1MO. Tel. 423-7444. V okolí je krásná příroda.--Čtenáře v Torontě upozorňujeme, že v sobotu 25. října t.r. se v hale sv. Václava koná tradiční "Halloween Party". Začátek v 8 večer.--A.Kolomojcev se ze St.Nicholas, Que. přestěhoval do Calgary.--Petr Skála je "Fitness Director" všech středisek firmy Vic Tanny v Kanadě.--Mir.Sláma se z Merritt, B.C. přestěhoval do Kimberley, B.C.--Konferenciérem zdařilé demonstrační schůzky na náměstí před novou torontskou radnicí u příležitosti 12.výročí sovětského přepadení Československa, byl vydavatel antikomunistického listu "Our Canada" p.Alan R. Wilding. Zhostil se svého úkolu znamenitě.--E.Košťál ze známé pardubické rodiny /jeho otec byl majitelem Veselky/ napsal z Willlowdale dopis redakci "Star-u", v němž uvádí, že 5 aut má menší spotřebu benzínu než sovětská Lada. Jsou to: Honda Civic-6.5 litrů na 100 km, Ford Fiesta 7.8 l, Chevette 7.9 l, VW Rabbit 8 l a Dodge Omni 8.1 l. Lada spotřebuje 8.7 litrů na 100 km.--MUDr.Vlastimil Neumann, který žije ve Vancouver, B.C. se dopisem obrátil na čs.zastupitelské úřady v Kanadě se žádostí, aby mu čs.vláda začala vyplácet penzi, na kterou si platil po celých 29 let -až do 30.8.68- v Československu. Za p.gen.konzula mu odpověděl jistý Miloslav F.Zbořil m.j. že "ČSSR neposkytuje výplatu starobních důchodů do zahraničí, pokud není mezinárodní smlouvou stanoveno jinak". Nepomohlo, že Kanada vyplácí důchody svým občanům i když žijí v ČSSR.--Na Ryerson Polytechnical Institute přednáší o operách krajanka dr.Veronika Šedivá.--Dr.Jiří Kotas z Ottawy napsal do "Práva Lidu" znamenitý článek pod názvem "Ruská a sovětská politika vůči Iránu v minulosti". Ukázkové číslo listu lze objednat na adrese: Box 25, Station "A", Mississauga, Ont. L5A 2Y9.--Inž.K.Buzkovi se líbilo poslední číslo "Kan.Listů" a poznamenal, že "hlavně těm mladším je dobře neustále připomínat hrdinství a obětavost čs.letců".--Po dp.S.Rusovi nastoupil v Chatham, Ont. na faře sv.Antonína dp.Juraj Kadlec.--Paní Č.Vostřezová oslavila v Hamiltonu "50".--Známy krajan Papesch slaví letos "80".--O místo radního se v listopadových obecních volbách v Torontě uchází přítel ethn.skupin Tony Ruprecht. Tel. 367-7919.--"Star" přinesl 13.9. celostránkovou reportáž o 1.brankáři Toronto Maple Leafs Jiřím Crhovi a jeho rodině. Nedávno si koupil pěkný domek.--Krajanští manželé John a Marie Kučerovi si koupili na Floridě motel. Adresa: Croft Villas Motel, 1020 N.E.Victoria Park Rd., Fort Lauderdale, Fla. 33304, tel./305/ 764-6180. Zamluvte si ubytování za přiměřené ceny včas!--Čtenář z Quebecu nám připomněl, že po hlavním přelíčení s dr.M.Horákovou a jejími druhy, proběhly později také jiné procesy, v nichž byli jednotlivci odsouzeni k trestu smrti a popraveni. Uvádí tragický případ Miloše Sýkory, který byl zatčen jako "komplic" Jana Buchala. Jeho otec a bratr Zdeněk dostali po 25ti letech "Jáchymova" a jiných táborů.

Bratranci se podařilo se ženou odejít na Západ a usadil se v Kanadě. Teprve po 20ti letech se jim podařilo dostat do Kanady svou vlastní dceru. Ani na mučednickou smrt Miloše Sýkory nesmíme zapomínat!--Úspěšné Letní Hry Sokola Masaryk v Montreálu proběhly koncem srpna t.r. poblíž Chertsey, Que. za účasti jednot Ottawa, Toronto, Kingston a Montreál. Náčelníkem Sokola v Montreálu je Jan Gazda, tel. 482-0741.--Major kan.armády J.Kasanda nám napsal: "Byl jsem velmi mile překvapen novou úpravou "Kan.Listů". Také obsahově jsou na velmi dobré úrovni. Mnoho zdaru!"--Vedení Čs.TV vysílání v Torontě na kanálu č.47, cable 4, převzal Ferdinand Čulík se skupinou přátel. Vysílá se každou druhou sobotu od 11.30 hod.dop.--Paní Magda Skřítková a její mladší lvice se dostaly min.týden na první strany denních novin v Torontě. "Kočička" se bez souhlasu majitelky šla podívat po sousedství /neznámý pachatel otevřel dveře její klece/, ale vrátila se, když začalo pršet.--Knižní Centrum má novou adresu: P.O.Box 2000, Orillia, L3V 6R9. Na požádání pošlou seznam knih na skladě.--Čtenář K.P. z Toronta nás upozornil na knihu "The Schellenberg Memoirs", která vyšla v r.1956 v Anglii. Píše se v ní m.j., že vdova po Heydrichovi, Lina, žije se svými dvěma syny na ostrově Fehmarn v sev.Německu a má po manželovi penzi.

Malá kolonie našich krajanů žije také v městečku Lindsay u Peterborough, Ont. Zvláště známá je pohostinná rodina dr.Břetislava Boučka /sedícího v první řadě vlevo/ a jeho manželky /v první řadě vpravo/. Často se u nich sejdou krajané odjinud. V Lindsay mají dokonce i znamenitý krajan-ský pohostinský podnik: Coach House čili "U Benešů". Majiteli jsou George a Hana, roz.Benešová.

Dr. Břetislav Boučka

DOŠLÉ POZDRAVY

Ant.Strnad s manželkou /Kolín n.R., NSR/ z Tunisu.--E.Koukolová-Jarošová /Toronto/ z Kirkland Lake, Ont.--Pí S.Pippin /Ohio/ z Istanbulu, Turecko.--Petr Beneš st. s manželkou a Petr Beneš ml. s rodinou z Bahamských ostrovů.--Dr.Martin Skála ze Sudbur, Ont.--J.D.Konrád z Jižní Afriky.--Jan Pošva z Luzern, Švýcarsko.--Jan Polínek a Eva z Basileje.--Ondráčkoví z vých. Švýcarska.--J.E. Němec z Durbanu, JAR.--Prof.Jaroslav Mráček /San Diego, Cal./ z Frankfurtu n/M. a z Itálie.--J. Broušek z konvencí Reagan-Bush a Carter-Mondale.--Zd.Šražák z Cleveland, Ohio.--Dr.Jar.Trnka s paní Dagma- z Paříže.--Dr.Přemysl a Jiřina Tímovi /Los Angeles/ z Acapulco, Mexico.--K.Herman s přáteli z Austrálie.--Pitterovi /Hamburg/ z Baleárských ostrovů, Španělsko.--Milan Krampota z Rakouska.--Oskar Krause ze Švýcar.--Díky!

Svéraznou postavou krajanského Toronta je Rudolf Mičola, který pochází z Nového Jiřína, patří mezi poúnorové uprchlíky a 14.září t.r. oslavil své 66.narozeniny. Jeho nerozlučným společníkem je dobře vycvičený pudlík "Fluffy".

"Ať už je naše chaloupka malá a na spadnutí..hlavně, že je naše!", řekli si manželé Marešovi, když si koupili po ročním pobytu v Kanadě 1 akr kanadské divočiny, asi 50 mil na sever od Toronta. Investici budou ještě jistý čas splácet, ale oba si myslí, že udělali dobrý krok: půda je černá jako na Ukrajině, má dobrou zásobu vody, dřevo se spálí v krbu a za čas na místě bude stát malý srub.. Oba si připadají jako první kanadští příkopníci a práce se nebojí. Nebyl to chytrý tah?

WINZE'S MEAT MARKET

ILJA ŠANDA

Čerstvé domácí a evropské uzeniny.
307 Roncesvalles Ave., Toronto.
Tel.: 533-5165

SPORT

Petr Šťastný /vlevo/ a jeho bratr Antonín, známí hokejisté Slovana Bratislava, jsou mezi námi v Kanadě a budou hrát za NHL team Quebec Nordics. Petr bude mít číslo svetru 26 a Antonín č.20. Podařilo se jim "odskočit" od svého teamu v Innsbrucku v Rakousku. Jejich bratr Marian zůstal doma. Petr, 24, má s sebou paní a min. týden se stal otcem. Antonín je svobodný a je mu 21 let. Máme o zábavu postaráno..

NAŠI VE SVOBODNÉM SVĚTĚ

30.7.t.r. zemřel po srdečním záchvatu Ladislav Volše, poúnorový uprchlík, který žil v Teddington v Anglii. Byl pochován tamtéž. --Známy čs. disident Jiří Lederer přijel se svou manželkou a dcerkou znenadání do Mnichova a požádal tam o asyl. --Jozef Imrich přeplaval se svým psem Bessy Dunaj u Petržalky a emigruje v těchto dnech do Austrálie. --V Londýně zemřel zpěvák a herec Otakar Kraus, 70. --Plk. Roman Kokrda se v Anglii dožil ve zdraví 85. narozenin. --Mezi auty, s kterými přijeli naši noví uprchlíci do Rakouska, je také dnes už vzácné-auto Aero 30, model z roku 1936. Podle předběžných zpráv požádalo v srpnu o asyl v Rakousku 800 našich. --Pokud se týče uznání za dlouholetou obětavou práci pro náš exil, na prvním místě musíme jmenovat redaktora Antonína Vlacha v Hamburku, který v letech 1954 až 1966 redigoval, na blány psal a rozmožoval literární revue "Sklizeň". Vycházela jako hodiny každý měsíc. Dožívá se v těchto dnech svých 75. narozenin a při této příležitosti mu posíláme naše upřímná blahopřání. --Jiný veterán novinářského cechu, redaktor listu "Naším v exilu" Karel Marek, se v Ludwigsburku v NSR dožil svých 80. narozenin. Po 2. válce se vrátil z Dachau s podlomeným zdravím a když mu hrozil komunistický koncentrák, odešel znovu do exilu. --Ve Švýcarsku má úspěchy dirigent Zdeněk Mácal. Žije v Luzern. --Hledají se: Alois Hudec, povoláním trenér - J. Smazal, který emigroval do Kanady z Rakouska - MUDr. Jaroslav Němeček, který maturoval v r. 48 v Praze na libenském gymnasiu. --Plk. let. Alexander Hess, DFC, navštívil v doprovodu své paní Louise Anglii, setkal se s přáteli a býv. spolubojovníky a účastnil se celé řady podniků, které souvisely se 40. výročím slavné Bitvy o Anglii. Poslal nám 2 pěkné pohlednice. --MUDr. Jindřich Žák, původem z Kojetína, resident Curychu, strávil letošní dovolenou na ostrově Capri. --Z Jugoslávie se ozvala torontská krajanka R.P. Setkala se s přáteli na pobřeží Dalmácie. --Pěkný pohled z "husitského města" Tábora jsme dostali od red. H. Fiedlera, který žije ve Stuttgartu, NSR. --Zpráva o úmrtí dr. Ivo Šafáře ve Vídni 17.6. t.r. byla šokem pro všechny, kteří ho znali. Působil v Brně a Přerově. V Rakousku jistý čas byl u Radia Free Europe. --V USA zemřel býv. čs. průmyslník JUDr. Antonín Srba, 73. Byl vynikajícím národohospodářem, ale také znalcem hudby a výt. umění. --Na dotaz sdělujeme, že velitelem 1. pluku za bojů ve Francii v r. 1940 byl plk. František Kratochvíl. Velitelem 2. pluku byl plk. Jan Satorie. --Dr. Velen Fanderlik, hlava čs. exilového skautingu, navštívil záp. Evropu a napsal nám, že letošní letní tábory čs. exilových skautů, zvláště na půdě záp. Německa, byly velmi úspěšné. /Vrátíme se k nim v příštím čísle./ --Plk. let. B. Tobýška a prof. F.A. Toufar, residenti Španělska, spojili své síly a vypracovali pro exilové redakce předběžnou zprávu o Madridu a "helsinské" konferenci. Jejich práce zasluhuje uznání. --V NSR požádal o asyl známý vzořáč Nagy a zpěvák Karel Staněk, který měl svou profi kapelu v hotelu Ambassador. --V Ludwigsburku, NSR, žijí poúnoroví p. Šimonál a p. Maroldová. --Vydavatel "Biče" A. Čížek uvítal tištěné "Kan. Listy" pěknou básničkou v srpnovém čísle. Jsme mu vděční. --Velkou pozornost mezi našimi krajany ve Francii vyvolalo naše červené číslo, v kterém byly popsány boje našich vojáků a letců ve Francii před 40ti lety. --Vítáme mezi naše dopisovatele z Kalifornie zkušeného novináře a býv. vojáka 2. odboje Jiřího Špánka. --V delegaci atletů - členů amerického olympijského družstva, které bojkotovalo OH v Moskvě, u presidenta Cartera a v Bílém domě byl také člen Sokola Los Angeles a skokan o tyči Tom Hinthaus. --V říjnu přistane v Torontě z Rakouska strojník J. Švanda. --Jan Váňa, dlouholetý vydavatel výborného listu našich v Austrálii /"Hlas domova"/ navštívil se svou paní Anglii, Francii, Švýcarsko a Rakousko. --Pavel Kohout se stal rakouským státním občanem. --Novým tajemníkem Svazu Čechů a Slováků v jugoslávském Daruvaru se stal Štěpán Rájek. --Dr. Felix Uhl začal ve Švýcarsku vydávat list "Nové Obzory". --V Richmond, Virginia, zemřela p. Dolly Smetanová, roz. Urbánková, profesorka klavíru, manželka violončelisty prof. F. Smetany. Její bratr Miroslav pomohl dr. L. Feierabendovi k útěku do Anglie za 2. války. --Dr. Miloš Halouzka přesídlil z Argentiny na Filipíny. Pracuje v Manile. --Jan Kuncíř vydal k 12. výročí sovětské inváze naší vlasti tiskové prohlášení jménem čs. křesťanské demokracie. Žije ve státě Maine, USA. --Dana Vrbová a její dcera "malá" Dana se účastnily největšího tábora našich skautů ve Švýcarsku. Jsou zpět v Torontě svěží.

NA CESTU

Vydavatele t.l. potěšila všechna slova uznání, která došla během září a počátkem října t.r. Ozval se i jednou větou red. Vojtěch Nevluď z Washingtonu. --Vydavatel naší sesterské publikace "Sesterské Listy", red. Jan Stránský ve Švédsku, se o tištěných "Kan. Listech" pěkně zmínil ve svém osmistránkovém letním dvojčísle. Jiný aktivní pracovník čs. exilu - je pokladníkem Rady svobodného Československa - dr. Bohumír Bunža nám napsal m.j.:

Chtěl bych upřímně gratulovat příteli Janečkovi a jeho spolupracovníkům k nové úpravě "Kan. Listů" do formátu řádných novin. Obsah byl vždy zajímavý i v tom starém formátu, ale teď i úprava je zajímavá a dobře se to čte. Vzpomínám při této příležitosti na spolupráci s Mirkem Janečkem, když jsem byl v Římě m.j. též reprezentantem Amerického Fondu pro čs. uprchlíky /AFCR/ v letech 1973 až 77. Cenil jsem si jeho zájmu o osudy a budoucnost našich uprchlíků v italských lágrech. Posílal mi pravidelně nejméně 20 výtisků "Kan. Listů", na které se uprchlíci nedočkavě těšili. Janeček mě také pravidelně informoval o možnostech emigrace do Kanady a pomáhal nově příchozím na kanadské půdě. Vím, že mnohým pomohl, zejména při hledání první práce. Děkuji Vám za všechno, příteli Janečku, a přeji Vám a "Kanadským Listům" hodně síly a vytrvalosti, ocenění a úspěchů.

Bohumír Bunža, v.r., New York.

Známa Zelená brána v Pardubicích dnes vypadá jinak. Je to proto, že ji restauroují a průjezd není dovolen. Nad průjezdem je relief znázorňující původ městského znaku: je to půl bílého koně. Na našem obrázku je vlevo vidět kino Svět a za ním býv. hotel Grand.

ORGANIZUJEME PRICESTOVANIE
Vašich příbuzných z Československa

a zariadíme Vám cestu na stretnutie sa s príbuznými v Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku. -- Vybavujeme aj zájazdy na juh -- Florida, atď, ako aj na ostrovy.

world travel

Zmenáreň cudzích vahút
Založené 1951. Majiteľ Harry HEITLER
COMPUTERIZED RESERVATION

WORLD TRAVEL SERVICE Limited
258 College St. (roh Spadina)
Toronto, Ontario M5T 1R7 / Telephone 979-2171

Frank Heran
Tel. (416) 653-4176

STAVBY A OPRAVY

(Chaty - Domy - Továrny)
Veškeré zednické, malířské,
truhlářské a instalaterské práce.
Provádíme opravy a přestavby
starých domů.

Modernizujeme kuchyně a koupelny.
Úpravy a zakládání parků a zahrad.